

۳

تاریخ شفاهی جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی
مذاقون سلامت

هفت خان*

www.Ketab.ir

حاطرات طلاب و گروههای جهادی فعال
در تفسیل و تدفین اموات کرونایی

تحقيق: محمدحسین عظیمی و زهرا سادات هاشمی

تدوین: محمدجواد رحیمی

- رسننایس: رحیمی، محمدجواد، ۱۳۷۵، عنوان و نام پدیدآور، هفت خان شسترن، خاطرات طلاب و گروههای جهادی فعال در تفسیل و تدفین اموات کرونا، تحقیق محمدحسین عظیمی، زهاسادات هائمه، تدوین محمدجواد رحیمی؛ تهمه شده در واحد تاریخ شفاهی جهنه فرهنگی انقلاب اسلامی.
- مشخصات نشر: تهران، راه بار، ۱۳۹۹، ص ۲۰۰.
- فروست: تاریخ شفاهی جهنه فرهنگی انقلاب اسلامی مدافعان سلامت، ۲، شاپک، ۰۱۰-۰۷۲-۰۷۶۹-۰۹۰.
- وضعیت فهرست نویسی: فیبا
- عنوان دیگر: خاطرات طلاب و گروههای جهادی فعال در تفسیل و تدفین اموات کرونا، موضوع: طلاب -- ایران -- خاطرات
- موضوع: Islamic seminarians -- Iran -- Diaries
- موضوع: تشییع و تدفین، مراسم -- ایران
- موضوع: Funeral rites and ceremonies -- Iran
- موضوع: قربانیان کروید -- ایران
- موضوع: Victims of COVID-19 (Disease) -- Iran*
- شناسه افرود: عظیمی، محمدحسین، ۱۳۶۸، شناسه افرود: هائمه، زهاسادات، ۱۳۶۵.
- شناسه افرود: دفتر مطالعات جهنه فرهنگی انقلاب اسلامی، واحد تاریخ شفاهی
- ردبندی کنگره: BP103/1
- ردبندی دیوبی: ۲۹۷/۹۹۸
- شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۳۲۰۸۷

فنا از سرمهیان
خلیل علی از شاعران
دانشگاه تفسیل و تدفن اموات کرونا

- ** تحقیق: محمدحسین عظیمی و زهاسادات هائمه
- ** تدوین: محمدجواد رحیمی
- ** ویراستار: سجاد محمدی، منیر زین العابدینی ریاضی
- ** مدرس: امیر احمد رضا کاظمی، لو
- ** امور فنی: جابر امیرحسین کریمی
- ** شاپک، ۰۱۰-۰۷۶۲۹-۰۶۲۴-۷۶۲۴
- ** ناشر: راه بار
- ** سفارگان ۱۵۰۰ نسخه
- ** جاب اول ۱۴۰۰
- ** قیمت: ۲۵۰۰۰ نومان

دفتر مطالعات جهنه فرهنگی انقلاب اسلامی:

- = تهران، بلوار کشاورز، خیابان ۱۶ آذر، پلاک ۶، حسینیه هنر
- = مشهد، خیابان مدرس، کوچه مدرس ۴، پلاک ۱۰، حسینیه هنر
- = قم، خیابان معلم، بین معلم ۱۷ و میدان روح الله، پلاک ۱۳۶

✉ @Raheyarpub

✉ www.RaheYarPub.ir

✉ www.AmmarYar.ir

✉ www.VaKetab.ir

• شهید کاظمی: ۰۲۵۳۷۸۴-۰۸۴۲

• به نشر: ۰۲۸۸۹۶۰-۰۶۶۶

• پخش فنک: ۰۹۱۷۷۵۰-۰۱۱۱

✉ www.BookRoom.ir

برخی مراکز پخش:

• ۰۲۵۳۰۰۷۷

• ۰۲۵۳۷۷۴۶۹۹۲

• پخش کتاب رسان: ۰۵۱۳۷۲۲۲۲۲۲

✉ www.ManVaKetab.ir

فهرست

۷.....	بیشگفار ناشر
۱۱.....	مقدمه
۱۵.....	خان اول: دردرس‌های شروع
۲۷.....	خان دوم: ترس و درس
۶۷.....	خان سوم: ولی افتاد مشکل‌ها
۱۰۷.....	خان چهارم: واکنش‌ها
۱۳۹.....	خان پنجم: کانون داغ دیده
۱۵۵.....	خان ششم: تلغ و شیرین
۱۸۳.....	خان هفتم: خانه ابدی
۱۹۱.....	تصاویر

پیشگفتارناشر

ویروس کرونا پدیده‌ای جهانی و فراگیر است که نظم متعارف زندگی را در بسیاری از نقاط دنیا به هم ریخته است. مردم هر کشوری در مقابله با این بیماری ناشناخته بازخوری دادند به فراخور جهان بینی و فرهنگ و تجربه‌های تاریخی شان. هر قدر در فرهنگ جامعه‌ای همیاری، ایثار، جمع‌خواهی، خداباوری و آرمان خواهی ارزش بیشتری داشته باشد، آن جامعه در بحران‌ها و مسئله‌های اجتماعی هم‌گرایی و موفق‌تر عمل می‌کند. به علاوه اینکه تجربه‌های تاریخی موفق نیز به توفیقات جامعه می‌افزاید.

از این روست که تجربه‌های دفاع مقدس، راهپیمایی اربعین، راهیان نور، جهاد سازندگی و اردوهای جهادی، تکیه‌داری و روضه‌های خانگی، فعالیت‌های مسجدی و دهات تجربه تاریخی مردم در ایران، در کنار فرهنگ دینی، نوع دوستی، ایثار و آرمان خواهی مردم ایران، واکنش متفاوتی را در مقابله با کرونا در مقایسه با سایر کشورها پدید آورد.

کسانی که تجربه حضور در جنگ هشت ساله را داشتند یا خاطرات آن دوران را شنیده و خوانده بودند، کرونا را فرصتی دیدند برای «جهاد» و تجلی دوباره «مرگ آگاهی». از همان روزهای ابتدایی که کرونا در ایران شیوع پیدا کرد، عده زیادی باعلم به خطرهای احتمالی، به خط زندن. خط مقدم درگیری، بیمارستان بود و کادر درمان

-

اولین مجاهدان این جبههٔ جدید، مجاهدان حوزهٔ درمان ماهها درگیر این جنگ فرسایشی شدند و شهدای جدیدی به سرمایهٔ فرهنگی اجتماعی ایران اضافه شد: «شهدای مدافع سلامت». نظریهٔ شهادت خود را در دههٔ چهارم انقلاب بار دیگر باز تولید کرد و مصاديق و ادبیات جدیدی یافت.

از سوی دیگر، فعالان جهادی که طی سالیان قبل در راهیان نور و اردوهای جهادی واربعین و حوادثی همچون زلزله کرمانشاه، سیل گستردهٔ شمال و جنوب کشور و... حضور چشمگیر و فعالی داشتند، این بار در امداد به بیماران و کادر درمان و حاکمیت وارد میدان شدند. اکرام بیماران، نظافت بیمارستان‌ها و همیاری پرستاران، سرکشی به مراکز درمانی و انگیزه‌بخشی به بیماران و کادر درمان، غسل و دفتر املاک، تولید تجهیزات پزشکی مانند ماسک و شیلد و گان، تولید محصولات فرهنگی گوناگون برای مردم در قرنطینه و ساکن در منزل و دهه‌ها و صدها کنیت فرهنگی اجتماعی دیگر، حاصل ورود جهادی‌ها به عرصهٔ کرونا بود.

صدمة کرونا به اقتصاد و معیشت کشور و مردم، مسترده بود و افزون بر تمهیدات محدود دولتی و حاکمیتی، همیاری آحاد مردم رانیز می‌طلبید. برای جبران مافات، حالا هر خانه‌ای می‌توانست پایگاهی باشد برای رزمايش «مواسات». صدها هزار کمک مردمی در طول چند ماه از راه‌های گوناگون به آسیب‌دیدگان رسید.

تصویر کلانی که از اوضاع ایجابی در مسئلهٔ کرونا داریم، ناقص است اگر انعطاف و پویایی نهادهای دینی و حاکمیتی رانبینیم که شاید این مهم یکی از جوهرهای ممیزهٔ جمهوری اسلامی در بحران کرونا بود. مراسم‌های مذهبی، اعیاد و عزاداری‌ها، راهپیمایی اربعین و تجمعات مرسوم دینی و سیاسی دیگر، همه ذیل «عقلانیت دینی» شکل‌گرفته، مدیریت

شدند و کنش و تجربهٔ جدیدی در تاریخ خود بر جای گذاشتند. تجربهٔ جدید شکل‌گرفتهٔ حول مفاهیم جهاد، مرگ‌آگاهی، مواسات و عقلانیت دینی، دستاورد جدیدی است که می‌تواند و باید در دانش و تاریخ و فرهنگ ایران ثبت و ضبط شده و به عنوان سرمایه‌ای کنار دیگر داشته‌های ایرانی و اسلامی مصرف شود. از این‌رو، دفتر مطالعات جبههٔ فرهنگی انقلاب اسلامی که در حوزه‌های مغفول تاریخ انقلاب در حال پژوهش و تألیف است، این وظیفه را احساس کرد تا راوی جهاد مقابله با کرونا باشد، همان‌طور که رهبر معظم انقلاب فرمودند. ان شاء الله.

سی سی

از طرفی برای تصریح‌داشی از ثبت تاریخ شفاہی در کلان شهرها و عدالت در روایت از نهضت انقلاب مجموعه گروه‌های تاریخ شفاہی از طرف دفتر مطالعات جبههٔ فرهنگی انقلاب اسلامی در شهرهای مختلف حمایت و راه‌اندازی شدند. کتاب پیش‌رو از مجموعه تلاش‌ها و اقدامات دفتر تاریخ شفاہی شیراز است که از سال ۹۶ با حمایت و آموزش دفتر مطالعات جبههٔ فرهنگی انقلاب اسلامی راه‌اندازی شده است. امید است به یاری خدا تلاش‌های در این حوزه، به ثبت و تثبیت بخشی از تجربهٔ انقلاب اسلامی بینجامد.

واحد تاریخ شفاہی

دفتر مطالعات جبههٔ فرهنگی انقلاب اسلامی